

Ja, maar...

Verontschuldigen en tegenwerpingen in het komen tot Christus

Inhoud

Ja, maar... waarom moet ik tot Christus komen?	1
Ja, maar... wat is eigenlijk zonde?	2
Ja, maar... waarom is ongelof zonde, ik kan toch niet geloven?	3
Ja, maar... ik kan niet, want het moet je maar gegeven worden!	4
Ja maar... de mens is toch geestelijk dood?	5
Ja maar... ik ga elke zondag naar de kerk en ik lees trouw uit de Bijbel, meer kan ik toch niet doen?	6
Ja maar... wat is het eigenlijk; komen tot Christus?	7
Ja, maar... mag ik komen zoals ik nu ben?	8
Ja maar... ik durf niet te komen!	9
Ja, maar... ik ben te jong om te komen!	10
Ja, maar... ik voel mijn zonden niet genoeg	11
Ja, maar... is het niet brutaal als ik kom?	12
Ja, maar... tegenwoordig neemt iedereen Jezus aan, het gaat zomaar niet!	13
Ja, maar... er worden tegenwoordig nog maar weinig mensen bekeerd. De kans is erg klein dat God ook mij bekeerd	14
Ja, maar... ik ben het niet waard, ik ben te zondig!	15
Ja, maar... ik wil wel, maar ik weet niet of God het wil	16
Ja, maar... het gebeurt uiteindelijk op Gods tijd, want dat is de beste tijd!	17
Ja, maar... de uitverkiezing dan? Je moet het maar afwachten	18
Ja, maar... er staan toch drie stukken in de Heidelbergse Catechismus?	19
Ja, maar... er moet toch eerst plaats worden gemaakt door de Heilige Geest	20
Ja, maar... ik heb al zo vaak gebeden maar ik ervaar niets	21
Ja, maar... ik faal elke keer in mijn pogingen en als ik het probeer; word ik door de duivel aangevallen	22
Ja, maar... God lijkt zo ver weg als ik tot Hem kom	23
Ja, maar... stel dat ik mezelf voor eeuwig bedrieg	24
Ja, maar... ik zeg tenminste van mezelf dat ik eerlijk onbekeerd ben	25
Ja, maar... waarom zou ik komen, ik heb er helemaal geen behoefte aan	26
Ja, maar... het komt allemaal zo evangelisch, zo verstandelijk en zo gemakkelijk over	27
Ja, maar jullie zijn te eenzijdig geweest met het noemen van bijbelteksten en citaten van preken	28

Voorwoord

Dit kleine boekje kan de steen zijn in Davids slinger. Als de Heere de steen bestuurt, zal Hij de mensl die zich voelt als een reus, ten val brengen. Het boekje is met grote ernst en bewogenheid geschreven. Lees het daarom ernstig en weloverwogen, het gaat om zaken van levensbelang (Deut. 32:47, Ez. 18:31, Joh. 3:3). Onderzoek de tekstverwijzingen en toets ze aan jezelf. Het is heel belangrijk dat op het moment dat je dit boekje leest, de Bijbel naast je ligt.

Lees het op een stille plaats (Matth. 6:6) en overdenk het in *biddend* opzien tot God, opdat er door de werking van de Heilige Geest vruchten van eeuwigheid uit voortkomen.

Zoals op de achterkant verwoord staat is dit boekje gericht op de verontschuldigen die er leven met betrekking tot het komen tot Christus. Misschien vind je het boekje te eenzijdig. Ons inziens is dat een verkeerde conclusie, omdat dit boekje niet de hele orde des heils behandelt, maar slechts één aspect daarvan. Vandaar dat het dan eenzijdig over kan komen. Dat wil echter niet zeggen dat we de andere aspecten van de orde des heils loochenen of onderwaarden. Dat zij verre.

Besef dat het boekje uiteindelijk maar twee uitwerkingen kan hebben. Het zal zijn tot eeuwige vreugde of tot eeuwige aanklacht (2 Kor. 2:16). Aangrijpende gedachte! *Alzo zal Mijn woord, dat uit Mijn mond uitgaat, ook zijn, het zal niet ledig tot Mij wederkeren; maar het zal doen, hetgeen Mij behaagt, en het zal voorspoedig zijn in hetgeen, waartoe Ik het zende* (Jes. 55:11).

De samenstellers

Kom tot de Zaligmaker, Jezus Christus!

Beste lezer, luister naar deze woorden. Ze bevatten een vriendelijke en ernstige nodiging! God spreekt en Hij spreekt tot jou. De Vader zegt: "Kom!" De Zoon zegt: "Kom!" De Heilige Geest zegt: "Kom!" De engelen herhalen het geroep: "Kom! De geredde zondaren mengen hun stem in dit geroep en wekken jou op: Kom tot Jezus Christus! (Opb. 22:17)

Maar alle ongelovigen in de wereld èn in de kerk, *willen* niet tot Jezus Christus komen. Er zijn godsdienstige mensen die iedere zondag in de kerk komen om een preek te horen, en desondanks niet tot Christus gaan. Sommigen gaan zelfs nog verder; zij zijn bekend in de gemeente, kennen de psalmen, de dogma's van hun kerk, weten precies tot in de details hoe de Heere een mens tot bekering brengt, zijn werkzaam in het gemeenteleven, maar ondanks dat houden ze zich op een afstand van Christus. Hoe komt dat toch? Wat is hier de oorzaak van? Beseffen ze soms niet in dat het ongeloof de grootste zonde is? Weten ze eigenlijk wel wat zondigen inhoudt? Weten ze dan niet wie Christus voor hen wil zijn?

Ja, maar... waarom moet ik tot Christus komen?

God is heilig (Jes. 6:3, Num. 16:22,45, Hebr. 12:29) en jij bent een zondaar (Ps. 51: 4-7; Jer. 17:9; 1 Joh. 3:4, Rom. 5:12, Job 14:4, Ef. 2:3, Jes. 59:2-13, 1 Joh. 1:8, Rom. 3:10,11). In Adam is de hele mensheid, en dus ook jij, diep gevallen en daardoor aan de verdoemenis zelf onderworpen (Gen. 3:1-8, Gen. 3:17;19, Rom. 5:12). God eist van jou *volmaakte* gehoorzaamheid (Gal. 3:10b), maar daar hebben we van nature geen boodschap aan (1 Kor. 1:23). Daarom zou God rechtvaardig alle mensen verloren kunnen laten gaan als straf op de zonde (Gen 2:17).

Toch heeft God van eeuwigheid besloten om Zijn eigen Zoon te zenden naar de wereld, opdat een ieder die in Hem gelooft niet verloren zou gaan, maar het eeuwige leven zou hebben (Joh. 3:16). Hij aanschouwde Zijn Zoon graag in Zijn schoot, maar Hij zag liever dat zondaars tot Zijn schoot gebracht werden! Hij stootte Zijn Zoon van Zich, om zondaars op te nemen. Daarom ben je zónder Christus voor God een vervloeking (1 Kor. 16:22). Je hebt vergeving nodig van je zonden (Joh. 3:36). Jezus Christus is de Middelaar tussen God en mens. In Hem worden zonden als scharlaken witter dan de sneeuw (Jes. 1:18).

Misschien voel je niet dat je een zondaar bent. Je meent dat je niet slechter bent dan anderen, maar beter. Je bent geen dronkaard, geen dief, geen overspeler; je houdt de zondag in ere, je leest trouw de Bijbel en bezoekt de kerk. Maar heb je inderdaad alle geboden vervuld? Ben je altijd oprecht, matig, eerlijk, vergevingsgezind en vriendelijk geweest? Heb je de hoogmoed, boosheid, de toorn en de begeerlijkheid nooit gevolgd? God eist zuiverheid van je hart en van je levenswandel. Hij kent je gedachten. Bovendien, het eerste en voornaamste gebod is: Heb de Heere onze God lief met geheel je ziel en uit al je kracht (Luk. 10:27). Heb jij dat altijd gedaan? Ben je altijd dankbaar geweest voor Zijn zegeningen, altijd gereed om Zijn Woord te gehoorzamen? Altijd ijverig om Hem te behagen? Wanneer je dit alles gedaan hebt, heb je slechts je plicht vervuld en is er hoegenaamd niets waar je trots op kunt zijn (Mat. 22:36-40, Mat. 19:17). God eist namelijk volmaakte gehoorzaamheid aan de wet (Gal. 3:10). Hij wil alle eer krijgen die Hij waard is.

Maar je hebt dit niet gedaan! Je geweten zegt het je maar al te duidelijk. Je weet dat je duizenden keren gezondigd hebt. *'Wie kan zeggen: Ik heb mijn hart gezuiverd, ik ben rein van mijn zonde?'* (Spr. 20:9). Je weet dat je je eigen genot gezocht hebt; zelfs in je beste daden werd je niet alleen gedreven door het verlangen om de Heere God te dienen. Je hebt voor jezelf geleefd; je hebt de goedkeuring van de mensen gezocht en het is niet de Heere geweest, Die al je gedachten heeft ingenomen. De Bijbel verzekert ons: *'Indien iemand zegt dat hij geen zonde heeft, die bedriegt zichzelf'* (Gal. 6:3, 1 Joh. 1:8). *'Er is niemand rechtvaardig, ook niet één. Wij hebben allen gezondigd en derven (= missen) de heerlijkheid van God'* (Rom. 3:23). Jezus Christus zegt in Markus 7:21,22: *'Want van binnen uit het hart der mensen komen voort: kwade gedachten, overspelen, hoererijen, doodslagen, dieverijen, gierigheden, boosheden, bedrog, ontuchtigheid, een boos oog, lastering, hoogmoed, onverstand.'*

Schuld, onafzienbare schuld ligt er op je. In het Boek van God staan al je zonden opgeschreven. Je kunt jezelf er niet van ontdoen. Al werkte je duizend jaar, dan zou je nog niet genoeg kunnen doen om je minste zonde te verzoenen. Al geef je alles wat je bezit, ja al onderga je marteling en dood, toch kun je je zonden niet wegnemen. Het verleden kan niet herroepen worden.

Ja, maar... wat is eigenlijk zonde?

Zonde is letterlijk 'doel missen'. Je doel is te leven tot eer van God en je naaste. Dit zegt de Heere Jezus ook Zelf: *'Gij zult liefhebben den Heere, uw God, met geheel uw hart, en met geheel uw ziel en met geheel uw verstand. Dit is het eerste en het grote gebod. En het tweede aan dit gelijk is: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf. Aan deze twee geboden hangt de ganse wet en de profeten.'* (Matt. 37-40)

Zonde is, dat je niet aan deze geboden kunt en wilt voldoen. Door algemene genade is er wel wat Godskennis en mensenliefde. Het diepste van je wil is echter op jezelf gericht! Hoogmoed! Slechts genietend van het aardse leven! Toch heeft de Heere ons goed geschapen, wij konden leven tot Zijn eer. Maar wij misten in het paradijs ons doel en missen, als de Heere ons niet bewaart, elke dag talloze keren ons doel. Daarom staan wij in de schuld bij God. Torenhoge schuld. Een concreet voorbeeld van hoe groot je zondeschuld is, is ontleend aan de Engelse puritein J.C. Ryle.

Laten we aannemen dat je zo'n vijftien uur per dag wakend bent. In die tijd ben je dus actief. Laten we aannemen dat je per uur twee zonden doet. Dat is geen onredelijke veronderstelling als je je indenkt dat je tegen God in gedachten, daden en woorden zondigt. Tel nu deze zonden eens op en kijk wat eruit komt. Per dag kom je al op dertig zonden; per week op tweehonderdtien. Na een jaar bereik je dan al een totaal van tienduizendtachtig zonden. Volgens de laagste berekening bega je in een mensenleven honderdduizenden zonden!

Bekijk deze som nog eens. Probeer eens aan te tonen dat hij niet klopt? Ik zeg je in goed vertrouwen dat de som nog beter zou kloppen om het totaal van je zonden met tien te vermenigvuldigen. Hoeveel uren in je leven heb je niet onophoudelijk gezondigd?

Houd toch op met je eigengerechtigheid. Laat je trotse schijnvertoning van 'ik ben zo slecht nog niet' toch varen. Wees zo eerlijk om deze vreselijke waarheid te erkennen. Luister niet naar de oude leugenaar, de duivel. Zie toch in dat je vele zonden doet, erger nog: zondig BENT.

Er is echter slechts één Weg tot ontkoming. Christus is de Weg. Zijn bloed reinigt van alle zonden! (1 Joh. 1:7b, Rom. 5:11). Jezus Christus heeft Zichzelf laten kruisigen voor zulke vijanden en zondaren zoals jij bent (Jes. 53:4, 1 Joh. 4:10). Kom daarom tot Hem om die vergeving! Ieder moment dat jij van God wegblijft met de bedoeling om eerst in een heiligere of betere toestand te raken, stapel je zonde op zonde. Wees niet langer Zijn vijand. Zie toe, dat je het bloed van Jezus Christus niet verwerpt, veracht of vertrapt. Want Hij zegt: *"Hij die de Zoon van God ongehoorzaam is, (dat wil zeggen: niet tot Hem komt) zal het leven niet zien, maar de toorn van God blijft op hem!"* (Joh. 3:36).

Ja, maar... waarom is ongeloof zonde, ik kan toch niet geloven?

De drie grootste zonden die je begaat zijn wereldsgezindheid, hoogmoed en ongeloof. De laatste is de grootste zonde. Hoewel je met je mond kunt zeggen: "Hosanna aan de Zoon van David", is de taal van je ongelovig hart: "Kruis Hem!" Je bent schuldig aan het zondigen tegen Hem in een mate waarin het heidendom, ja zelfs de duivels nooit tegen Hem zondigden. Zij verbraken de wet van hun Schepper, maar jij verbreekt bovendien de wet van verlossende liefde, de wet des geloofs. Je zondigt omdat je Gods verlossingswerk vanuit jezelf afwijst.

Dit is een zonde waarover je bekommerd moet zijn, waarover je moet treuren. Tot hiertoe heb je er maar weinig op gelet. Mogelijk betreurde je soms andere zonden. Maar treurde je ooit over

de zonde van het ongeloof? Gaf dit je ooit een smartend hart? Inderdaad, dat je hier niet bekommerd over bent, is het grootste gebrek aan je ziel!

Waarom is ongeloof zondigen tegen God?

- - Het is een minachten van Christus als de Uitverkoren Zoon van de Vader. De stem van het Evangelie is: *"Deze is Mijn geliefde Zoon, in Wien Ik Mijn welbehagen heb"* (Mat. 3:16). Je antwoordt daarop: *"Ik wil niet dat deze over ons Koning is"* (Luk. 19:14).
- - De ongelovige maakt God tot een leugenaar en bedrieger. De taal van je ongelovig hart is *"Nee, maar Hij verleidt de schare"* (Joh. 7:12). *Die in den Zoon van God gelooft, heeft de getuigenis in zichzelf; die God niet gelooft, heeft Hem tot een leugenaar gemaakt, dewijl hij niet geloofd heeft de getuigenis, die God getuigd heeft van Zijn Zoon.* (1 Joh. 5:10)
- - Het is een verachting van Zijn dierbaar bloed. Door het geloof wordt de gelovige gereinigd (Hebr. 12:24, 1 Joh. 1:7). Maar een ongelovige vertreedt het bloed (Hebr. 10:29).

Zolang je Christus veracht ben je een zelfmoordenaar, want je verderft je eigen ziel. Je kunt je ziel geen groter onheil aandoen, dan Christus niet door geloof aan te nemen. Veel onheil heb je je eigen ziel al aangedaan door vloeken, liegen, gierigheid, enz. Maar dit is een dodelijke slag aan het hart; dit is de ziel verwonden in het gevoeligste en edelste deel. *"God heeft uit den hemel nedergezien op de mensenkinderen, om te zien, of iemand verstandig ware, die God zocht. Een ieder van hen is teruggekeerd, te zamen zijn zij stinkende geworden, er is niemand die goed doet, ook niet één"* (Ps. 53: 3,4)

Alle ongelovigen zullen niet te verontschuldigen zijn. Het heidendom zal nog proberen te zeggen dat de zaligheid door Christus hen niet bekend gemaakt is. Maar wat zal jij te zeggen hebben? Jij, die het bloed van de Verlosser vertrad! Je zult geheel zonder verontschuldiging zijn. Je zult zijn als de mens die zonder een bruiloftskleed aan de tafel zat bij het huwelijk van de Zoon van de Koning (Matt. 22:1-14).

Je wordt allen uitgenodigd om tot Christus te komen, alle dingen zijn gereed (Luk. 14:17). Kom dan en weiger niet langer Zijn liefelijke nodiging te gehoorzamen. Door het omhelzen van Christus zal je zalig gemaakt worden. Zonder geloof zal je eeuwig omkomen en zal de toorn van God voor eeuwig op je branden. *Hij die gelooft zal zalig gemaakt worden, maar die niet gelooft, zal verdoemd worden"* (Mark. 16:16).

Ja, maar... ik kan niet, want het moet je maar gegeven worden!

Gebruik je onmacht toch niet als verontschuldiging om niet tot Hem te komen. *Gij wilt tot Mij niet komen, opdat gij het leven hebt* (Joh. 5:40). Dat je niet kunt geloven is een ernstige waarheid (Joh. 6:44), maar die wordt veroorzaakt door je onwil. Je onwil is de grond voor die dodelijke staat. *Gij wilt tot Mij niet komen, opdat gij het leven hebt*, is het goede antwoord op de verontschuldiging van jou, dat je niet kunt.

Wie zich verontschuldigt met zijn onmacht is nog erger bezig dan al degenen die de Zaligmaker Jezus openlijk en bewust afwijzen en in zonden leven (Joh. 15:22, Opb. 3:14-21, Jak. 4:17). Uit de hele Bijbel is niet één voorbeeld bekend van een ongelovige (!) die zegt: een mens kan niet geloven, een mens kan zich niet bekeren. Wij werken dit kwaad zelf in de hand als we alleen maar voortdurend de geestelijke onmacht van de natuurlijke mens beklemtonen en niet luisteren naar de voortdurende oproepen tot geloof en bekering.

We beseffen heel goed, dat het geloof een eenzijdige gave van God is. Er is niets van de zondaar bij. Gode zij dank niet, want anders zou niemand zalig worden (Joh. 6:44, Rom. 3:24, Ef. 2:8). Want er is niemand die God zoekt. In het paradijs hebben we de Deur dichtgedaan met het besluit om nooit meer open te doen. Daarentegen zoekt de Heere jou uit vrije genade op. Dat het geloof een gave van God is, is dus geen verontschuldiging om bij Hem weg te blijven, maar juist een reden om tot Christus en Zijn verzoenend werk alléén te vluchten.

Dordtse Leerregels, Hfst. 2. Art. 6,;

'Doch dat velen door het Evangelie geroepen zijnde, zich niet bekeren, noch in Christus geloven, maar in ongeloof vergaan, zulks geschiedt niet door gebrek of ongenoegzaamheid van de offerande van Christus, aan het kruis geofferd, maar door hun eigen schuld.'

Ja maar... de mens is toch geestelijk dood; dus ik kan van mezelf toch niet tot Christus komen? De totale doodsstaat lijkt niet van belang.

Het is waar dat je geestelijk dood bent (Ef. 2:5, Rom. 8:7, Jak. 3:2). Dat kunnen we nooit genoeg benadrukken. Maar hoe weet je dat je geestelijk dood bent? Is deze ernstige waarheid slechts een wetenschap van je verstand? Heb je dat van de dominee gehoord of weet je het uit eigen ondervinding?

Het feit dat je geestelijk dood bent, moet je juist bij God brengen! Van jezelf is immers niets te verwachten? Je mag jezelf nooit achter je onmacht verschuilen. Als je straks voor de rechterstoel van God zal staan, zal je dan durven zeggen: "Heere, ik was geestelijk dood, ik kon mezelf toch niet bekeren?" De Heere zou je antwoorden: **gij hebt niet gewild dat ik Koning over je zou zijn** (Luk. 19:27). Daarom, luister wat God zegt in Zijn onfeilbaar Woord: *'Neigt uw oor en komt tot mij, hoort en uw ziel zal leven* (Jes. 55:3)."

Het is niet in je macht om zelf tot geloof te komen. Maar Christus roept, Hij biedt aan, Hij verzoekt, Hij nodigt, Hij smeekt om in de zaligheid ons met Hem te laten verzoenen. Hij heeft zelfs de middelen (zoals bijbellezen, gebed en prediking) voor jou voorzien. Een bekend predikant zei hierover: 'Als u begeert in Jezus te geloven, verneem naar Hem, lees over Hem, denk na over Hem, verzamel kennis over Hem en zo zult u ontdekken dat het geloof in uw hart ontspruit.'

Het is zo makkelijk om je te verschuilen achter je doodsstaat en te wachten totdat God tot je komt. Dwaas, je draait de zaken om. God komt nu tot je! Je bent zo ontzettend verblind, dat je niet inziet dat God in iedere bijbelgedeelte, ieder gebed en iedere preek tot je komt.

Als je je met je doodsstaat verontschuldigt geef je een bereidwillig God de schuld van je verlorenheid! (Joh. 16:9). Val daarom nu als een schuldige nederig aan de voeten van de hemelse Koning (Ps. 25:4, ber.) en bidt heel eenvoudig: 'Heere, ondanks dat ik niet kán komen, ondanks dat ik geestelijk dood ben, ondanks dat ik walgelijk voor U ben, ondanks dat ik mezelf iedere keer verontschuldig, kom ik toch tot U, want Uw Woord roept mij ertoe op en in Uw Woord staat: wie tot Mij komt zal Ik geenszins uitwerpen. U bent toch een Waarmaker van Uw eigen Woord? O, Heere Jezus; neem mijn hart en verander mij.'

'De ure komt en is nu wanneer **doden** zullen horen de stem van de Zoon van God en die ze gehoord hebben, zullen leven' (Joh. 5:25).

Ja maar... ik ga elke zondag naar de kerk en ik lees trouw uit de Bijbel, meer kan ik toch niet doen?

Gods Woord en de prediking zijn inderdaad de belangrijkste genademiddelen (Rom. 10:17). Maar als je nog geen zegen hebt mogen ontvangen, nadat het Woord zo vaak tot je gesproken heeft, moet je jezelf ernstig afvragen wat daartoe de redenen zijn. Zou het komen omdat God het nog niet wil? Zou dat echt zo zijn (2 Petr. 3:9)? Probeer het eens eerlijk onder ogen te zien.

Ga je met een ernstig hart naar de kerk? Bereid je jezelf voor op de dienst? Overleg je de woorden van de predikant na afloop in je binnenkamer? Ben je net als de mensen uit Berea, die meer zegening kregen, omdat ze de prediking toetsten aan Gods Woord (Hand. 17:11)? Of ga je uit sleur en praat je na de dienst alleen maar over bijzaken en oppervlakkigheden?

Hoe lees je in Gods Woord? (Rom. 10:8). Alleen maar om je dogmatische kennis te vergroten, of met het oogmerk op je persoonlijk behoud (Joh. 5:39)? Laat je de bedreigingen en beloften op je

inwerken? Bestorm je de hemel (Matth. 11:12)? Is de dienst van de Heere enkel traditie en gewoonte?

In de gemeente van Laodicea waren er ook mensen die trouw naar de kerk gingen; ze waren wellicht bewogen onder de preek, maar ze konden toch niet van zichzelf zeggen dat ze bekeerd waren. Ze waren niet koud en ook niet warm voor het Evangelie. Jezus zegt over hen, die denken dat ze op de middenweg verkeren: *"Ik weet uw werken, dat gij noch koud zijt, noch heet; och, of gij koud waart, of heet! Zo dan, omdat gij lauw zijt, en noch koud noch heet, Ik zal u uit Mijn mond spuwen"* (Opb. 3:15,16) De Heere heeft een gruwel aan die mensen die in het 'grijze vlak' willen verkeren. Het is in of buiten Christus (1 Joh. 5:12)!

Niet alleen door Bijbellezen en door de prediking twist de Heere met je. Schuld belijden voor God, bidden, mediteren, breken met zonden, anderen voor je laten bidden, praten met Gods kinderen zijn allemaal zaken waar de Heere door Zijn Geest in Zijn oneindige soevereiniteit middelijkerwijs werkt. Het is niet zo dat je zalig kunt worden door veel de middelen te gebruiken, maar er zal ook niemand zijn die zonder de middelen te gebruiken zalig zal worden. Zijn Geest zal je in het gebruik van de middelen leiden, Hij alleen kan je harde hart verbreken en een nieuw vleses hart geven. Door in deze wegen de Heere te zoeken, mag je je laten zaligen. Zie niet in je eigen hart, daarin is alleen maar zonde en ongerechtigheid; maar zie alleen op Hem.

Laat je ziel niet werkeloos in de hel verzinken door een domme, onschriftuurlijke luiheid. Leef niet in werkeloosheid verder, wachtend op ik-weet-niet-wat en uitziend naar wat je niet kunt uitleggen. Je schuld vermeerdert wel elke dag, en je vertoornt God door je luie ongeloof. Elk uur graaf je het graf voor je ziel dieper. Sta op en roep tot Christus! Wat de moeilijkheden om te geloven ook mogen zijn, één ding is heel duidelijk: Niemand is ooit omgekomen en naar de hel gegaan, die ootmoedig bij de voet van het kruis kwam en smeekte om vergeving.

Ja maar... wat is het eigenlijk; komen tot Christus?

Komen tot Christus is jezelf veroordelen en verloochenen én je toevlucht nemen tot de Zaligmaker Jezus Christus alleen. Je moet dit niet zien als een werk vanuit jezelf. Zalig worden is ten diepste ophouden met jezelf op te werken tot God. *Wij besluiten dan, dat de mens door het geloof gerechtvaardigd wordt, zonder de werken der wet* (Rom. 3:28). Ophouden om Hem te behagen en je als zondaar te laten zaligen. *Doch degene, die niet werkt, maar gelooft in Hem, Die den goddeloze rechtvaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot rechtvaardigheid* (Rom. 4:5). *Gelijk de Zoon des mensen niet is gekomen om gediend te worden, maar om te dienen, en Zijn ziel te geven tot een rantsoen voor velen.* (Mattheus 20:28)

Komen tot Christus is een vertrouwen op Zijn offerande, een vluchten tot de verhoogde Slang, een roepen tot de Zaligmaker en een zien op de gekruisigde Christus.

Komen tot Christus is je toestand blootleggen. Komen zoals je bent! Wat zou je van een zieke denken, die tot de dokter zei: "Ik ben ziek," maar die zich niet in bijzonderheden uitliet? Het is niet genoeg als we zeggen, dat we in nood verkeren. We moeten onze noden en verlorenheid aan de Heere Zelf voorleggen. Vrees niet omdat je gebed slechts stamelen is, je woorden zwak zijn, je spraak slecht is. Jezus Christus kan je verstaan. Zoals een moeder het eerste stamelen van haar kind verstaat, zo verstaat de verheerlijkte Heiland de zondaar.

Bedenk wanneer je tot Hem komt, dat je geboren bent als een vijand van God. Dat je van jezelf geen liefde, geen eerbied, geen smart over je zonden en geen geloof in Christus hebt. Daarnaast

moeten we Jezus Christus alleen zien als de Enige die ons een nieuw leven kan geven. Hij heeft recht op onze volledige toewijding, op heel ons leven, omdat Hij alle eer waardig is!

De genade wordt niet verkregen als rondom de bron heen gelopen wordt of als iemand er heel dichtbij gaat zitten. Je moet tot Hem komen, echt komen; er moet een persoonlijke betrekking komen tussen de Heere Jezus en je ziel.

Ja, maar... mag ik komen zoals ik nu ben?

Ja, precies zoals je bent. Namelijk als een totale, diepschuldige, onmachtige en onwillige zondaar en niet als opgeknapt farizeeër of als een keurige kerkganger (Luk. 10:14-18).

Kom onvoorwaardelijk tot Hem! De eis van God kunnen we inderdaad niet vervullen. De wet sluit de deur van onze hoop, maar je hoeft jezelf niet op te knappen, want het zal niet helpen. Dan keer je de zaken om. Je wilt jezelf heilig maken om rechtvaardig te worden. Je wilt iets hebben om tot God te komen. Je wilt Hem een handje helpen. Het Evangelie is echter: leven van de verdienste van dé Ander. Hij heeft alles gedaan (Gal. 3:13)! Je tranen, je zoeken, je heiligheid zullen te alle tijde te licht bevonden worden (Jes. 64:6). Er is maar één eis: de volmaaktheid die in Christus is. Daarin heeft God de Vader een welbehagen gehad.

Daarom, kom precies zoals je bent tot deze volkomen en gewillige Zaligmaker. Hij is niet in deze wereld gekomen om de mensen te verderven, maar om hen te behouden (Luk. 9:56).

Er staat in de Bijbel: Jezus Christus is gekomen om zondaren zalig te maken (Luk. 19:10) en je bent een zondaar. "Ja, maar" zeg je: "dat voel ik niet." O, zondaar, hoe waar het kan zijn, probeer het niet als verontschuldiging te gebruiken, maar als reden om tot Hem te komen. Je mag komen zoals je nu bent, want je zult buiten de Heere Jezus Christus nooit anders worden.

Ja maar... ik durf niet te komen!

Misschien zeg je: "Het is niet omdat ik niet wil, maar ik durf niet tot Jezus te komen." Waarop grond je je angst? Durf je niet gered te worden? Durf je niet te gaan tot de Zoon van God, Die zegt: *Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeit en belast zijt en Ik zal u rust geven* (Mat. 11:28)?

Keer die uitspraak "ik durf niet" eens om. Het zou al heel wat beter zijn als je zou zeggen: "Ik durf niet te weigeren om te komen, ik durf niet langer te wachten, ik durf niet in mijn zonden te blijven leven en de Zaligmaker te laten staan."

Ga voor jezelf eens na waarmee je bezig bent. Denk aan het leven dat je laat liggen. Bedenk dat het leven dat je zou willen vergeten, het *eeuwige* leven is (1 Joh. 5:20, 1 Tim. 6:12, Mat. 25:46). Óf je bent later altijd in de hemel waar de heerlijke God is waar je Hem mag prijzen, óf altijd in de vurige plaats waar weinig is en knersing der tanden (Matt. 13:50)!

Ja, maar... ik ben te jong om te komen!

Misschien denk je: "Ik ben nog te jong om al gelovig te zijn; laat mij nog wat genieten van de wereld; ik heb nog tijd genoeg." Wat? Te jong om de Heere te dienen? Maar weet je wel dat je niet te jong bent om te zondigen, om te sterven, om naar de hel te gaan? Misschien word je niet eens volwassen, laat staan tachtig jaar (Ps. 90:10). Hoeveel duizenden zijn er die op jonge leeftijd sterven!? Elk uur kom je dichterbij de dood... Wanneer je op een begraafplaats komt, hoeveel graven van jonge mensen zie je dan? Ja, de dood kan nu al bezig zijn voorbereidingen te treffen....

Zoekt dan eerst het koninkrijk van God (Mat. 6:33). Je dwaalt als je denkt dat het leven met God saai is. Integendeel, als je werkelijk gelukkig wilt zijn, moet je het juist bij Hem zoeken (Ps.

34:9). Veel jonge mensen en zelfs kinderen hebben daar het ware geluk gezocht en gevonden. Jezus Christus zegt: Laat de kinderen tot Mij komen (Mark. 10:14).

Deze jonge mensen zullen je zeggen dat het leven met God het leven in de zonde en leegheid vèr te boven gaat (Hoogl. 1:2, Ps. 84:10, Hebr. 11:25).

Zodra je in diepe ootmoed tot Jezus gekomen bent, zal je ondervinden dat dit waar is. Elke dag dat je je bekering uitstelt, is een dag van nieuwe opstand tegen Hem!

Gedenk dan uw Schepper in de dagen van uw jongelingschap, eer dat de kwade dagen komen, en de jaren naderen, van welke je zeggen zult: Ik heb geen lust in dezelve (Prediker 12:1). Kom nu nog tot Jezus Christus, als je ooit tot Hem wenst te komen! Hij alleen kan je behouden! Bovendien staat er in de Bijbel een bijzondere belofte voor jou in Spreuken 8:17: Die Mij vroeg zoeken, *zullen* Mij vinden.

Ja, maar... ik voel mijn zonden niet genoeg.

In het normale leven is het voor bepaalde risicogroepen (zoals mensen met hart- en vaatziekten in de familie) verstandig om je eens in de zoveel tijd medisch te laten controleren, ook al voelen ze zich niet ziek.

Zo is het ook van levensbelang om naar Christus te vluchten, ook al voel je je niet zondig genoeg. Want je hebt de hemelse Medicijnmeester nodig, al denk je Hem niet van node te hebben (Mat. 9:12). Wacht niet op diepere overtuigingen van zonde, want waarom zou je je overtuiging van zonde verkiezen boven Christus? En stel dat je die diepere overtuiging van zonde zou krijgen, wat dan? Zou je dan meer recht hebben op de zaligheid? Overtuigingen van zonde zijn nuttig en noodzakelijk, maar ze brengen geen vrede en zekerheid aan, maar juist strijd en bekommering.

Het is noodzakelijk om bewust te worden dat je ziel in gevaar verkeert. Dat is onmisbaar als aanleiding tot het komen tot Christus, maar op zichzelf geeft het hebben van overtuigingen nog geen verlossing.

Een staan naar diepe overtuigingen, is maar al te vaak een middel waarvan de satan gebruik maakt. Hij keert het oog van de zondaar af van het volkomen werk van Christus, Die de zonden in Zijn lichaam heeft gedragen op het hout. De vrede met God, de vergeving en de verzoening, vloeien **alleen** en **geheel** voort uit het verzoenend werk van de Zaligmaker Jezus Christus.

Christus roept uitdrukkelijk: Komt allen die vermoeid en belast *zijt* (Mat. 22:18). Er staat niet: Komt allen die zich vermoeid en belast *voelen*. Dan zouden we in onszelf naar voorwaarden moeten graven, voordat we voldoende geschikt zijn om tot Christus te naderen. Christus vraagt dus geen mate van zondebesef, maar de Heere zal wel altijd laten ervaren hoe zondigt je bent.

Ja, maar... is het niet brutaal als ik kom?

Je mag komen. Hij roept je en beveelt het je zelfs. De Heere Jezus toornt als je *niet* komt. Zijn eigen woorden luiden:

- - *'O alle gij dorstigen! komt tot de wateren, en gij die geen geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld en zonder prijs, wijn en melk'* (Jes. 55:1).
- - *'Dit is Zijn gebod, dat wij geloven in de naam van Zijn Zoon Jezus Christus'* (1 Joh. 3:23).
- - *'Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt en Ik zal u rust geven'* (Matth. 11:28).

- - 'Want de Geest en de Bruid zeggen: Kom'. En die het hoort, zegge: Kom! En die dorst heeft, kome; en die wil, die neme het water des levens **om niet**' (Openb. 22:17).
- - 'Wendt u naar Mij toe en wordt behouden **alle gij einden der Aarde**, want Ik ben God en niemand meer' (Jes. 45:22).
- - '...en kom herwaarts volg Mij!' (Mat. 19:21).
- - 'Hij zeide tot hen: Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie **aan alle creaturen**' (Mark. 16:15).
- - Komt, want alle dingen zijn nu gereed. (Luk. 14:17)

In de Dordtse Leerregels staat:

- - Doch zovelen als er door het Evangelie geroepen worden, die worden ernstig geroepen. Want God betoont ernstiglijk en waarachtiglijk in Zijn Woord, **wat Hem aangenaam is; namelijk dat de geroepenen tot Hem komen**. Hij belooft ook met ernst allen, die tot Hem komen en geloven, de rust der zielen en het eeuwige leven (Dordtse Leerregels hfst.: 3,4 art. 8).
- - Dat er velen, door de bediening van het Evangelie geroepen zijnde, **niet komen**, niet bekeerd worden, daarvan in de schuld **niet** in het Evangelie, noch in Christus, door het Evangelie aangeboden zijnde, noch in God, Die door het Evangelie roept... (Dordtse Leerregels hfst.: 3,4 art. 9.)

Wat geeft ons het recht om tot Christus te komen? Christus, in het Evangelie zelf! Wij hebben alle rechten verloren. We zijn doemwaardig en kunnen en willen niets meer. Maar we mogen tot Christus gaan, omdat Hij het Zelf zegt! God komt tot jou door Zijn Woord en dat Woord is waar (1 Tim. 1:15a en 2 Kor. 1:20), daarom mag ik in het geloof uitgaan. Hij neemt redenen uit Zichzelf, niet uit ons. Daarom mogen, nee, moeten we uitgaan. Wat een genadevolle en neerbuigend goede God!

In de Dordtse Leerregels staat dat we geroepen worden met een bevel van geloof en bekering. Als een vader zijn zoon opdraagt: "Ga jij eens naar de bakker!" Mag hij dan naar de bakker of niet? Hij is verplicht om naar de bakker te gaan. De vader adviseer het hem niet! Hij bevéeit het hem. En zo is het ook met het Evangelie. Het wordt je niet gepreekt met het advies van geloof en bekering. Een verkoper *adviseert* je om iets te kopen. Hij zou wel willen dat hij je tot kopen kon dwingen, maar zo gaat het niet.

Bij het Evangelie is het anders. Je krijgt het bevel: '*O, alle gij dorstigen komt tot de wateren en gij die geen geld hebt, komt koopt, zonder prijs en zonder geld wijn en melk*' (Jes. 55:1). Het kan zijn dat je iets zou willen kopen, maar dat je geen geld hebt. Deze zaligheid is zonder geld te koop. De zaligheid is niet goedkoop, maar gratis (Rom. 3:24). Christus heeft er een dure prijs voor betaald en daarom kan Christus Zelf en alles wat Hij verworven heeft aan jou om niet (d.i. gratis) worden aangeboden.

Je moet het zo zeggen, dat het bevel vanuit het Evangelie, je het recht geeft om te geloven. Dat ontnemt je zelfs het recht om het niet te doen! Als jou iets wordt aangeboden, dan heb je het recht om nee te zeggen. De geloofsleer spreekt over het aanbod van Christus. Alle woorden schieten tekort, want een aanbod mag je weigeren. Maar dit aanbod mag je (vanuit God gezien) niet weigeren. Anders gezegd: je hebt het recht niet om onbekeerd te blijven.

Ja, maar... tegenwoordig neemt iedereen Jezus aan, het gaat zomaar niet!

Het gaat inderdaad niet zomaar. In de Bijbel staat zelfs dat het bij ons vandaan onmogelijk is. *Bij de mensen is het onmogelijk, maar bij God zijn alle dingen mogelijk* (Mat. 19:26). Petrus spreekt dat een gelovige 'nauwelijks' (d.i. met moeite) zalig wordt (1 Petr. 4:18). Eigenlijk is het een vreemde verontschuldiging, want iets wat je 'zomaar' doet, stelt meestal niet zoveel voor. Met geloven ligt dat anders. De donkere achtergrond is het heilig recht van God en aan de andere kant is er de lieflijkheid van Gods aangezicht, geopenbaard in Jezus Christus. Dat zijn geen zaken die je 'zomaar' wilt geloven.

Juist de eenvoudigheid van het geloof is een struikelblok voor duizenden. Ze begrijpen het niet, omdat zij niet willen bukken en buigen voor de eenvoud van Gods Woord! Zeg de mens dat hij eerst iets moeilijks en groots moet doen om de zaligheid te verdienen, en hij zal het proberen. Maar zeg hem alle verdiensten, werken en daden overboord te gooien en als een verloren zondaar tot Christus te komen met niets in zijn handen, en hij is net als Naäman geneigd om zich in minachting af te wenden ('ja, maar dat gaat zomaar niet'). Als we er nog langer over praten verduisteren we het eerder dan dat het helder wordt, want het Evangelie is zéér eenvoudig.

Je kijkt misschien neer om hen die Jezus zomaar aannemen, maar hapert het bij jou niet aan nederigheid. Onder de schijn van nederigheid, zeg je dat je de genade niet waard bent, maar ten diepste is het niets anders dan hoogmoed. Je wilt niet geloven, want je vindt dat allemaal te makkelijk gaan. Je hoort liever dat je er diep door moet. Je wilt niet eenvoudig bukken en buigen voor God, Die zegt:

Komt tot Mij! Geloof alleen. Hoezeer je hebt misdreven
'K wil jou, ja jou, om niet, Mijn Zoon met alles geven.
Ik zweer u bij Mijzelf, uw leven is Mijn lust.
Kom! Kom op 's Konings Woord, dit stell je ziel gerust
(Th. Avinck)

Ja, maar... er worden tegenwoordig nog maar weinig mensen bekeerd, het is toch heel bijzonder om in God te geloven? De kans is erg klein dat God ook mij bekeerd.

- We leven in een vreselijke tijd als we op de mensheid zien. Zowel in de wereld als in de kerk komen mensen er openlijk voor uit om zonder God te willen leven. Het is helaas een schrijnende constatering dat er vele kerken zijn, waar veel ongelovigen zijn en de bekeerde mensen op één of twee handen te tellen zijn.

Maar dat mag geen reden zijn dat je je eigen bekering op voorhand uitsluit! Weet je waarom er zo weinig bekeerde mensen zijn? Markus 6:6 *'En Hij verwonderde zich over hun ongeloof en omging de vlekken daar rondom lerende'*; Hand. 13:46 *'Het was nodig, dat eerst tot u het Woord Gods gesproken zou worden; doch nademaal gij hetzelfde verstoot, en uzelfen des eeuwigen levens niet waardig oordeelt, ziet, wij keren ons tot de heidenen.'* Er zijn zo weinig gelovigen, omdat we de Heere Jezus door het geloof niet te voet willen vallen. *'Gij wederstaat altijd den Heiligen Geest'* (Hand. 7:51). Daarom wijkt de Heere van onze gemeentes.

De genade van de Heere Jezus zou voor de hele wereld genoeg zijn. *"Want God was in Christus de wereld met Zichzelfen verzoenende, hun zonden hun niet toerekende"* (2. Kor. 5:19). Degene die niet wil geloven gaat verloren. Daarom moet je niet rekenen met kansen of met hoeveelheden. Tegenwoordig wordt door sommige mensen een gemeente met weinig avondmaalgangers gezien als één van de betere en rechtzinnige gemeenten. Dit is de dwaasheid ten top, dit gaat rechtstreeks tegen Gods rijke aanbod en wil in. Het kan beter omgedraaid worden. Het is bijzonder als je nog steeds, na honderden kerkdiensten waarin God tot je naderde, niet gekomen bent. Het is niet vanzelfsprekend dat je onbekeerd bent!

Waarschijnlijk probeer je als kerkelijke jongere zoveel mogelijk naar de regels van Gods Woord te leven. Want: 'voor zonden die je niet doet, zul je ook niet worden gestraft'. Wat een schrale troost voor jou, die de ergste zonde op je geweten hebt, namelijk het verwerpen van het bloed van Christus (Hebr. 10:29) Vreselijk is het bloed van Christus onrein te achten. Je beschouwt het als iets onreins, iets verachtelijks, iets wat beter in de vuilnisbak gegooid kan worden. Je acht het bloed dat de Zaligmaker in Zijn onuitsprekelijk zwaar lijden voor vijanden heeft gestort minder waard dan een briefje van tien. Je spuugt bewust en weloverwogen op het offer van Golgatha. Het verwerpen van dit offer is de belangrijkste reden waarom jij verworpen zou worden. Woorden schieten hier te kort om uit te drukken hoe ontzaglijk je lot dan zal zijn. *'Daar zal wening zijn en knersing der tanden'* (Mat. 25:30). *'Vreselijk is het te vallen in de handen des levenden Gods'* (Hebr. 10:31). *'Want onze God is een verterend vuur'* (Hebr. 12:29).

Het mag duidelijk geworden zijn, dat je niet vrijblijvend in de kerk zit. Zie toch in dat het *zonder geloof onmogelijk is om Gode te behagen, want die tot God komt, moet geloven, dat Hij is, en een Beloner is van degenen die Hem zoeken* (Hebr. 11:6)!

Ja, maar... ik ben het niet waard, ik ben te zondig!

Je hebt maar gedeeltelijk gelijk, want je bent in Gods ogen veel vuiler, veel zondiger, veel wagelijker dan je denkt. Je gerechtigheden zijn voor God een wegwerpelijk kleed. Dus zelfs datgene wat goed lijkt te zijn, is voor God niet meer dan schade en drek. Vuilnis!

Trouwens, wanneer denk je dat je het wel waard bent? Dat moment komt namelijk nooit.

Als je werkelijk om je onwaardigheid bezorgd bent, mogen de onderstaande woorden van God een troost voor je zijn. De Heere Jezus ontfermt zich namelijk alleen over onwaardigen:

- - *'Ga haastelijk uit in de straten en wijken van de stad en breng de **armen**, en **verminkten**, en **kreupelen**, en **blinden** hier in'* (Luk. 14:21).
- - *'Ik zeg ulieden dat er alzo blijdschap zal zijn in de hemel over een **zondaar** die zich bekeert meer dan over negen en negentig rechtvaardigen die de bekering niet van node hebben'* (Luk. 15:7).
- - *'Want de Zoon des mensen is gekomen om te zoeken en zalig te maken, dat **verloren** was'* (Luk. 19:10)
- - *'...**vijanden** zijn met God verzoend...'* (Rom. 5:10).
- - *'Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: De ure komt, en is nu, wanneer **doden** zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven'* (Joh. 5:25).
- - *'Dit is een getrouw woord en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om de **zondaren** zalig te maken, van welke ik de **voornaamste** ben'* (1 Tim. 1:15).

Voel je aan dat je geen enkele reden hebt om nog één minuut buiten Christus voort te leven? Want je bent buiten Christus: een vijand, een verlorene, een kreupele, een verminkte, een dode, een blinde en een zondaar. Daarom: *"Komt, want alle dingen zijn nu gereed. De Meester is daar en Hij roept u!"* (Luk. 14:17 en Joh. 11:28).

Ja, maar... ik wil wel, maar ik weet niet of God het wil.
--

- *O, dwaas je draait de zaken weer om. Gods Woord zegt dat *jij* niet wilt. **De Heere is net zo gewillig om jou te zaligen, als jij gewillig bent om te zondigen.***

Lees, wat de Heere God zegt in Zijn Woord:

- - *'Niet willende dat enige verloren gaan, maar dat ze **allen** tot bekering komen'* (2 Petr. 3:9).
- - *'Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in de dood van de goddelozen! Maar **daarin heb Ik lust** dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve. Bekeert u, bekeert u, want waarom zoudt gij sterven, o huis Israëls'* (Ez. 33: 11)?
- - *'Hoe menigmaal heb Ik uw kinderen, willen bijeenvergaderen, gelijkterwijs een hen haar kuikens bijeenvergadert onder de vleugels, **en gijlieden hebt niet gewild**'* (Mat. 23:37).
- - *'Gij wilt tot Mij **niet** komen, opdat gij het leven hebt'* (Joh. 5:40).
- - *'Die tot Mij komt zal ik **geenszins** (lett. nooit nooit) uitwerpen'* (Joh. 6:37).
- - *'Ziet de hand des Heeren is niet verkort, dat zij niet zou kunnen verlossen; en Zijn oor is niet zwaar geworden, dat het niet zou kunnen horen. **Máár uw ongerechtigheden maken een scheiding tussen ulieden en tussen uw God**'* (Jes. 59: 1,2).

God, is in Christus Jezus één en al bereidwilligheid.

- - *'Want alzo lief heeft God de wereld gehad dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder die in Hem gelooft niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe'* (Joh. 3:16)!

Doen deze teksten je niets? Blijf je echt zo koud van de Heere Jezus! De Heere is het waard om geprezen te worden. Hij alleen moet alle eer krijgen van ons leven. Dit kan niet als je onbekeerd bent, hoe vroom je ook probeert te zijn. Daarom is het verzoenende bloed van Christus noodzakelijk om de Heere weer in beginsel recht te dienen!

Wil je liever verloren gaan dan Hem door het geloof omhelzen? Meen je het? Wat is dat voor een vreemde haat? Wil je uit haat tegen God en Christus jezelf verderven? Dwaze zondaar, het is eigenlijk krankzinnig dat je je eigen zonden wilt dragen en de dood verkiest boven het bezit van Christus als je Zaligmaker en Heere. Zeer waarschijnlijk ben je gedoopt. Dit betuigt en verzegelt dat God geen lust heeft in je ondergang. God heeft vanaf het moment dat je gedoopt ben in het bijzonder recht op je leven! Vertel ook waarom! Ja, maar.... nee, geen verontschuldigungen, jij wilt niet komen. Het probleem is niet dat God niet wil, nee **jij** wilt niet tot Hem komen, opdat jij het leven hebt (Joh. 5:40)!

Ja, maar... het gebeurt uiteindelijk op Gods tijd, want dat is de beste tijd!

Gods tijd is inderdaad de beste tijd en dat is niet morgen, overmorgen of als je oud bent, maar nu, vandaag, op dit moment. Lees maar wat de Heere in Zijn Woord zegt:

- - *'Kiest **heden** wie gij dienen zult'* (Jozua 24:15).
- - *'**Heden** zo gij Zijn stem hoort, verhardt u niet'* (Psalm 95: 7,8).
- - *'Ziet, **nu** is het de welangename tijd, ziet, **nu** is het de dag der zaligheid'* (2 Kor. 6:2).
- - *'Daarom, gelijk de Heilige Geest zegt: **Heden**, indien Gij Zijn stem hoort, zo verhardt uw harten niet'* (Hebr. 3:8, 15 en Hebr. 4:7).

Bedroef de Heilige Geest niet langer en wacht niet tot morgen. Om het heel eenvoudig met het spreekwoord te zeggen: 'van uitstel komt afstel'! Daarom: Kom, zonder uitstel tot Hem!

Ja, maar... de uitverkiezing dan? Je moet het maar afwachten.

We mogen ontzettend verwonderd zijn dat er een uitverkiezing is (Rom. 9:14,15). De Heere had ons allemaal rechtvaardig verloren kunnen laten gaan. Nochtans is Hij in Zijn oneindige goedheid bewogen geweest en heeft zijn Eigen Zoon gezonden tot een wereld die Hem haat. Door Zijn verlossingswerk komen Zijn uitverkorenen weer in de rechte verhouding met God.

*Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen.
(Ps. 89:8, ber.)*

Deze besluiten van God zijn echter geen verhindering om tot Hem te komen, want God heeft geen lust in de dood van de goddeloze. *'Want Ik heb geen lust aan de dood des stervenden, spreekt de Heere HEERE; daarom bekeert u en leeft'* (Ez. 18:32). Zondaren missen de hemel niet omdat zij niet uitverkoren zijn, maar omdat zij op zo'n grote zaligheid geen acht slaan. Het laatste oordeel zal tonen dat niet de uitverkiezing, maar de liefde tot de zonde, het ongeloof en de onwil om tot Christus te komen, je ziel verloren zal doen gaan.

Je mag het komen tot Christus vanwege de uitverkiezing nooit lijdelijk afwachten, maar alles van de Heere verwachten!

Het geloof hangt er niet vanaf of wij ons best doen, of erg graag naar de Heere willen, maar het geloof richt zich op God die het goede met ons voor heeft. *'Zo is het dan niet desgenen die wil, noch desgenen die loopt, maar des ontfermenden Gods'* (Rom. 9:16)

Bestraf je eigen hart, omdat je je bemoeit met Gods verborgen dingen, en je Zijn geheime raad wilt doorzoeken, want de verkiezing en verwerping zijn een verborgenheid, waarover de Bijbel ons leert: *De verborgen dingen* (zoals de uitverkiezing) *zijn voor de Heere onze God, maar de geopenbaarde* ("Ik heb geen lust in de dood van de goddeloze") *zijn voor ons en onze kinderen* (Deut. 29:29). Dit is nu Gods geopenbaarde wil en Zijn uitdrukkelijk gebod: *'dat gij gelooft in de naam van Zijn Zoon Jezus Christus'* (1 Joh. 3:23).

Ja, maar... er staan toch drie stukken in de Heidelbergse Catechismus, namelijk eerst de ellende, daarna de verlossing en tot slot de dankbaarheid. Het lijkt wel of de ellendestaat niet belangrijk is en dat het alleen maar om Christus gaat?

Het is zo, dat alleen degenen die zich schuldig en zondig weten zich tot Christus wenden om daarvan verlost te worden. God de Vader is heilig en rechtvaardig kan geen zonde verdragen (Gal. 3:10b). Daarom sta je in een onnoemelijk grote schuld bij God. En zolang je jezelf inbeeldt dat je jezelf kan helpen, zal je nooit (kunnen) komen.

Maar is dit een geldige reden om bij Jezus Christus vandaan te blijven? Het feit dat je je zonden niet inziet, moet je uitdrijven tot Hem! Want hoe verschrikkelijk is het als je dit als smoes gebruikt om bij Christus weg te blijven. Wat verlang je? Wacht je op de Zaligmaker Jezus Christus of maak je stiekem van de ellendekennis een zaligmaker? *Je zondekennis hoeft niet meer te zijn, dan dat het je uitdrijft tot Jezus Christus en Dien gekruisigd.* Steun en leun niet op je zondekennis, want dat maakt je nooit zalig. Stel dat je vijf jaar ellendekennis hebt ervaren, heb je dan meer recht op de genade?

Neem de toevlucht tot Hem, ook al ervaar je weinig of juist heel veel zondekennis. Het gaat niet om de hoeveelheid, maar om de echtheid. Wat kunnen we veel leren uit de geschiedenis van de koperen slang. *En het zal geschieden, dat al wie gebeten is, als hij haar aanziet, zo zal hij leven* (Num. 21:8). Denk je dat ze al hun tijd, of veel van hun tijd, besteedden aan het onderzoeken van hun wonden om te zien of ze genazen? Nee, natuurlijk niet, hun ogen waren strak op de slang gericht en terwijl ze keken, voelden ze dat de pijn afnam, de koorts minder werd en hun gezondheid terugkeerde. Zo is het ook met jou, zondaar, of je nu veel of weinig zondekennis

hebt, één blik op Jezus Christus zal de schuld wegnemen. In de Bijbel in Johannes 3:14 staat: *"En gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, also moet de Zoon des mensen verhoogd worden."*

Terugkomend op bovenstaande 'ja, maar' is daar nog wel een opmerking. De vraag: 'Waaruit kent gij uw ellende?' (Vraag 3. Heidelberger Catechismus) wordt aan een kind van God gesteld. Velen maken de vergissing, dat het hier om een voorwaarde gaat om tot Christus te komen. Het is echter de bevinding van een kind van God die er achterkomt dat je vanuit de vereniging met Christus je zonden pas echt leert kennen. De wet is dan de tuchtmeester tot Christus (Ez. 16:60-63 en Gal. 3:24, 25). ^[1]

Ja, maar... er moet toch eerst plaats worden gemaakt door de Heilige Geest, zodat de zondaar het heilig recht van de Vader leert inzien? Christus heeft voor mij nu geen betekenis.

Inderdaad, de Heilige Geest zal altijd aan een zondaar laten zien dat hij God op het hoogst misdaan heeft. De Vader wil dat er aan zijn recht voldaan wordt, aangezien de mensheid schuldig staat. Daarom kwam de Heere Jezus op aarde om Zijn rechtvaardige toorn weg te dragen. *'De straf die ons de vrede aanbrengt was op Hem'* (Jes. 53:5). Elk kind van God zal inzien hoe dwaas het was en is dat hij bewust zondigt en daarom een Borg nodig heeft. Het heilig recht van de Heere is door het komen tot Christus niet meer van toepassing op de zondaar. Niet vanwege het komen, maar omdat Zijn bloed reinigt van alle zonde. *'Wanneer Ik het bloed ziet, zal Ik ulieden voorbij gaan'* (Ex. 12:13).

De Vader vraagt een ieder in het allesreinigende bloed te geloven en vraagt niet om het plaatsmakende werk. De dorstigen mogen zonder prijs tot Zijn wateren komen! Want Christus heeft plaats gemaakt op Golgotha om zondaren weer tot God te brengen.

Ook de overtuiging van zonde is door Hem verworven. Maar zie Joh. 16:8,9 eens als belofte. *'Die (Geest) gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde, en van gerechtigheid en van oordeel. Van zonde omdat zij in Mij niet geloven'*

En bid met Job mee: *'Maak mijn overtreding en mijn zonden mij bekend'* (Job 13:23) opdat je dan mag leren dat Christus gekomen is om te zoeken wat *verloren* was. (Luk. 19:10)

Ja, maar... ik heb al zo vaak gebeden maar ik ervaar niets. Ik wacht al zolang. Ik ben wel overtuigd van het feit dat ik moet komen, maar hoe weet ik dat ik al gekomen ben?

Twijfelende, verslagen en verontruste zondaar, je hebt gelezen, gedacht, geluisterd, gebeden, geworsteld, onderzocht, boeken geraadpleegd die over het geloof handelen en lijsten gelezen die merktekenen van de bekering bevatten, aan anderen gevraagd wat ze voelen en wat ze zien als vruchten van het werk van de genade. Toch ben je niet gerustgesteld over je staat. Je bent als een beest in het slijk; ondanks al je worstelen zink je dieper en dieper weg.

Sla dan een andere weg in, want je pogingen hebben gefaald. Maak je geen zorgen over je vruchten. Zie op Christus; houd je oog op Hem gericht. Denk na over je eigen verlorenheid. Denk dan na over de Godheid van Zijn persoon, de algenoegzaamheid van Zijn verzoening, de volmaaktheid van Zijn rechtvaardigheid, de rijkdommen van Zijn genade, de algemeenheid van Zijn uitnodigingen. Als je dit allemaal inzielt, geef je dan aan Hem over om op Zijn wijze zalig te worden. Wacht op de zaligheid die Hij bepaald heeft.

Hoe meer je dat doet, hoe duidelijker en hoe sterker je geloof zal worden. Naarmate je geloof sterker is, zal ook je vrede groter worden. Aan de andere kant zal een gelovige zich in de eerste plaats geen zorgen maken over zijn persoonlijke geloof, maar over de eer van God. Hem alle lof, dankzegging en eer toebrengen is de nieuwe drijfveer die door de Geest zal worden ingeplant. Daarbij valt je vrede in het niet.

^[1] Sla je nog steeds de tekstverwijzingen na in de Bijbel?

Twijfel niet wanneer je niet dadelijk antwoord ontvangt. Hij heeft daar Zijn wijze bedoelingen mee, om te zien of het jou ernst is. Blijf aanhouden en het antwoord zal niet uitblijven. *'Ik zal u niet laten gaan, tenzij dat Gij mij zegent'* (Gen. 32:26)

Misschien wacht je op een gevoelige indruk of een opwelling in je hart, zodat het voor je nog duidelijker wordt dat je mag geloven. Je spant je in om te weten dat je een gelovige bent vóór je echt gelooft. Je wilt er verzekerd van zijn dat je door Christus aangenomen bent, opdat je tot Hem kunt gaan om aangenomen te worden.

Het geloof is niet een zeker weten dat **jij** een christen bent, maar een voor waar houden dat **Christus** voor zondaren stierf. Ongeloof is niet twijfelen of **jij** wel gekomen bent, maar twijfelen aan **Christus'** gewilligheid om jou te redden. Laat daarom de verzekerdheid in eerste instantie rusten; je moet er niet over spreken of denken. Op dit moment moet je het geloof in Christus zoeken te verkrijgen. Je moet je ziel doen rusten op de verzoening van Christus, je moet ervan overtuigd zijn dat Hij stierf voor zondaren en dat Hij gewillig is om je te redden.

Waaruit weet je dat je gekomen bent? Hieruit, dat God de eerste plaats in je leven heeft en niet je eigen ik. Dat je wilt inzien dat je niet meer zonder de Heere kan leven en zijn verlossingswerk nodig hebt ter betaling van je zonden.

Nabij u (de goddeloze gemeente van Rome) is het Woord, in uw mond en in uw hart. Dit is het Woord des geloofs dat wij prediken. Namelijk, indien gij met uw mond zal belijden den Heere Jezus en met uw hart geloven dat God Hem uit de doden heeft opgewekt, zo ZULT gij zalig worden. (Rom. 10: 8,9)

Ja, maar... ik faal elke keer in mijn pogingen en als ik het probeer; word ik door de duivel aangevallen.

Onderschat de macht van de vorst der duisternis niet! Hij is een van de drie grootste vijanden van de christen naast de wereld en je eigen vlees (dat is: je eigen verdorven wil) Hij zal alles in het werk stellen om je van God vandaan te houden. Hij is best tevreden als je naar de kerk gaat, maar hij zal je aanvallen als je met de verkondigde Boodschap bij de Heere komt. Diabolus (letterlijk 'scheidingmaker') is zoekende om zielen te verslinden, maar Christus is de eeuwige Overwinnaar die zijn kop vermorzelen zal (Genesis 3:15) Op Hem mag je je hoop stellen. De duivel siddert voor Hem en Zijn Majesteit. (Jak. 2:19)

Heel praktisch kun je bij de briesende aanvallen van de duivel net als Luther psalmen zingen en Bijbelteksten waarin duidelijk het verzoeningswerk van Christus naar voren komt, aanhalen. Maar al onze pogingen om beter te bidden, meer de Bijbel te lezen zonder onze verwachting op God te stellen dat Hij het zal zegenen; zullen mislukken. Vertrouw erop dat God machtig is om jou te bekeren door Zijn Woord en Geest en de duivel van je te weren.

Ja, maar... God lijkt zo ver weg als ik tot Hem kom.

God kan soms ver weg lijken. Dan is het alsof je gebed niet verder komt dan het plafond van je slaapkamer. Maar wees eens eerlijk, komt dit niet door de hardnekkige (boezem) zonden die wij hebben. Koesteren wij de zonde? Vele, in feite alle zonden bega je bewust, je kiest ervoor. Denk eens aan de walgelijke zonde van (geestelijke) hoogmoed, zelfbevrediging, materialisme? Je kunt deze rij nog wel aanvullen met allerlei andere zonden, die anderen niet weten en God wel. Je weet dat het slecht is en toch??

Zolang je door het onzichtbare werk van de Heilige Geest geen schuld belijdt en inziet dat alleen het volbrachte werk van de Heere Jezus je redden kan is er geen mogelijkheid dat je ooit zalig wordt. Daarom moeten wij elke keer leren ons vertrouwen op God te stellen. Leeg worden van onszelf, verootmoedigen, beven en vertrouwen voor de genadetroon vanwege Zijn goedheid!

Ja, maar... stel dat ik mezelf voor eeuwig bedrieg.

'Niet een iegelijk, die tot Mij zegt: Heere, Heere! zal ingaan in het Koninkrijk der hemelen, maar die daar doet den wil Mijns Vaders, Die in de hemelen is. Velen zullen te dien dage tot Mij zeggen: Heere, Heere! hebben wij niet in Uw Naam geprofeteerd, en in Uw Naam duivelen uitgeworpen, en in Uw Naam vele krachten gedaan? En dan zal Ik hun openlijk aanzeggen: Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, gij, die de ongerechtigheid werkt (Mat. 7:21-23)!'

Er bestaat een levensgroot gevaar van schijn geloof!! Het enige wapen hiertegen is te doen de wil van de Vader (vs. 21). *'En dit is de wil Desgenen, Die Mij gezonden heeft, dat een iegelijk, die den Zoon aanschouwt, en in Hem gelooft, het eeuwige leven hebbe (Joh. 6:39).'*

Wees niet bang om jezelf te bedriegen als je naar Christus gaat. **Zolang je nog niet gelooft bedrieg je jezelf al** (Joh. 3:18b). *Maar een ieder die in Hem alleen gelooft, zal niet beschaamd worden (Rom. 10:11).* Er is nooit een zondaar geweest die tevergeefs zich in Zijn handen heeft geworpen.

Wel is het altijd nodig om met de psalmdichter je eigen hart te onderzoeken en bloot te leggen voor de Heere:

*Doorgrond m' en ken mijn hart o Heer'
Is 't geen ik denk niet tot Uw eer?
Beproof m' en zie of mijn gemoed,
Iets kwaads, iets onbehoorlijks doet.
En doe mij toch met vaste schreden,
De weg der zaligheid betreden*

Ps. 139:14 berijmd.

Ja, maar... ik zeg tenminste van mezelf dat ik eerlijk onbekeerd ben.
--

Het is niet mogelijk dat je eerlijk onbekeerd bent, want Christus staat voor je en Hij roept het je toe: 'Laat u met Mij verzoenen!' (2 Kor. 5:20b) Christus ligt als het ware op Zijn knieën voor je. Jezus zat op het veulen van een ezelin en keek uit over de grote stad Jeruzalem. Tranen liepen over Zijn wangen, toen Hij uitriep: *"Och of gij heden bekent, hetgeen tot uw vrede dient"* (Luk. 19:42) Met deze gezindheid richt Hij Zich tot jou. Hij smeekt je indringend om Zijn verzoening door het geloof aan te nemen. Er staat niet: "Verzoen jezelf met God," maar er staat: "Laat u met God verzoenen." Je hoeft je niet met God te verzoenen, maar Hij heeft een volkomen verzoening teweeggebracht. Hij heeft de hele prijs betaald. Christus' gebed is niet zo'n gebed als onze gebeden zo vaak zijn: flauw, halfslachtig en ongelovig (Jak. 4:3). Nee, als Christus bidt, stort Hij Zijn hart daarin uit (Rom. 8:34). Het antwoord op Zijn gebed laat Hem niet onverschillig.

Er is Hem alles aan gelegen dat je van ganser harte Zijn verzoening ontvangt. Het laat Hem niet koud of je verloren zult gaan of niet. Hij vraagt je: "Jongen, meisje, man of vrouw, waarom zou je verloren gaan?" Hij klopt nog aan de deur van je hart (Openb. 3:20) Is je eerlijke onbekeerlijkheid geen gruwelijke smoes om je luie ongeloof te bedekken? Zie je niet in dat de Heere een twist (letterlijk een 'proces') heeft met je ziel, vanwege al je ongerechtigheden (Hos. 12:3) Luister eens naar Stefanus die de theologen van Jeruzalem toeriep: *'Gij wederstaat altijd den Heiligen Geest'* (Hand. 7:51)

Ja, maar... waarom zou ik komen, ik heb er helemaal geen behoefte aan.

Helaas, de grote massa, denkt aan alles, behalve aan Christus en hun eigen ziel. *De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn; want ze zijn hem een dwaasheid en hij kan ze niet verstaan* (1 Kor. 2:14). Het nieuws van de krant wordt elke dag door iedereen besproken, maar dat de Heere Jezus stierf voor zondaren is niet van belang.

Onthoud dit goed. Ondanks dat je eerlijk toegeeft dat het je ware aard is dat je niet om Hem geeft en weigert tot Hem te komen, komt Hij wel naar jou toe en geeft Hij wel om jou. Als er in de hemel tranen waren, dan zou Hij om jou wenen. Toen de Heere Jezus op aarde was, weende Hij en zei vol bewogenheid tot de schare en daarmee ook tot jou: "Hoe menigmaal (vaak) heb Ik

uw kinderen willen bijeenvergaderen, zoals een hen haar kuikens, maar jij hebt het niet gewild (Mat. 23:37)."

Wie weet, leef je volgende week niet meer en zal je voor eeuwig moeten wegzinken in de hel, omdat jij zo graag plezier wilde hebben op aarde. Kan het je niet interesseren dat de Heere Jezus aan het kruis gestorven is?

Jij, die niet tot Jezus Christus komen wil: *Wij bidden u van Christus wege, laat u met God verzoenen* (2 Kor. 5:20).

Ja, maar... het komt allemaal zo evangelisch, zo verstandelijk en zo gemakkelijk over.

Al vind je het te evangelisch, te makkelijk of wat dan ook, vergeet onze eigen woorden dan maar. Maar doe dan alsjeblieft dit wel: onderzoek de bijbelteksten die we in dit boekje aangereikt hebben! De bijbelteksten zijn onfeilbaar (1 Tim. 3:16)! Onderzoek ze ernstig, met een biddend hart. Laat je dogma's en schema's daarbij even met rust. Overleg het vooral biddend met God. Luister niet naar de influisteringen van de duivel. Onderzoek net als de gemeente van Berea of de dingen alzo zijn. Eerlijk, ootmoedig en in afwachting van Zijn zegen.

De Heere is er getuige van dat we geprobeerd hebben om zoveel mogelijk evenwicht in de antwoorden aan te brengen. We hebben zoveel mogelijk de Bijbel laten spreken.

Ja, maar jullie zijn te eenzijdig geweest met het noemen van bijbelteksten en citaten van preken.

Laten we ervan uitgaan dat je dit niet als verontschuldiging gebruikt maar met de beste bedoelingen constateert.

Laten we dan even terugkijken in dit boekje. De eerste verontschuldiging hebben we op grond van Gods Woord heel duidelijk vastgesteld dat we tot Christus moeten komen omdat we *zondaar* zijn en vergeving nodig hebben. Daarnaast hebben we heel duidelijk gezegd dat de mens dood (niet ziek, maar dood) is in zonden en misdaden. Wij realiseren ons en belijden dat God niet verplicht was Jezus Christus naar deze wereld te zenden. In de mens was geen enkele reden waarom Hij dat had moeten doen. De Heere deed dat omdat Hij ons liefhad, niet omdat wij het verdienden of omdat wij daarom vroegen: *Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe* (Joh. 3:16).

Er was geen aanleiding voor God om ons lief te hebben. Het eerste wat een christen leert is, dat er in zijn binnenste totaal niets goeds is. Het hart is pikzwart en een ruisende kuil van ongerechtigheid. Totaal onwillig en onmachtig om te geloven. Daarnaast (en dat is niet in strijd met het voorgaande) zijn wij als mens voor de volle 100% verantwoordelijk! Wij zijn er de schuld van dat we verloren gaan!

Christus 'biedt' de zaligheid om niet aan; voor een ieder die de Heere Jezus Christus wil aannemen is de deur der genade niet toegesloten, nee, maar Hij wil je omhelzen met de armen Zijner liefde... O, wendt u tot Hem, wendt u tot Hem in het diepste besef van uw waardeloosheid. Vertel hem hoe vuil gij zijt, hoe verdorven, en zijt niet ongelovig, maar gelooft! (J. Edwards)

Deze Bijbelse klem en deze schijnbare tegenstrijdigheid hebben we geprobeerd in gebrek, maar ook met ernst aan jullie voor te stellen met bevel van geloof en bekering (Dordtse Leerregels Hfst. 2 : art. 5 en hfst. 3,4 : art. 8). *Indien iemand de Heere Jezus Christus niet liefheeft die zij een vervloeking; Maranatha!* (1 Kor. 16:22).

Tenslotte

Als je nog steeds in je verlorenheid blijft, is dat niet omdat het harde, terugstotende Evangelie jou buitensloot, of omdat de daad om tot Hem te komen voor jou onmogelijk of onbereikbaar

bleek. Je zult verloren gaan omdat je niet tot Hem wilde komen, ondanks dat Hij je wel het leven wilde geven.

Schuldige zondaar, werp je 'ja maars' weg. Je kunt er niet onderuit! Gooi je werken, je eigen gerechtigheid opzij en ga met lege, schuldige handen tot Hem, Die je gewillig en welmenend toeroept:

Zo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke, (Joh. 7:37),
want die tot Mij komt, zal ik geenszins uitwerpen (Joh. 6:37)

Wat moet je doen om verloren te gaan? Niets, want je bent al verloren. Wat moet je doen om zalig te worden? Geloof in de Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden (Hand. 16:31). God is immers waard alle lof, dankzegging en heerlijkheid, tot in eeuwigheid!

Want hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen?
(Hebr. 2 :3)

-Achterkant-

Wanneer wij er door middel van een gesprek, een preek of een bijbelgedeelte op gewezen worden om zonder uitstel met onze zonden tot de Heere Jezus Christus te vluchten, is het de mens van nature eigen om allerlei uitvluchten te bedenken. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- ▪ Ja, maar het moet je toch gegeven worden?!
- ▪ Ja, maar je moet toch eerst je zonden leren kennen?!
- ▪ Ja, maar de uitverkiezing dan?!
- ▪ Ja, maar het plaatsmakende werk van de Heilige Geest dan?

In dit boekje willen we deze en andere 'ja, maars' kort en duidelijk doornemen en ze proberen op een Bijbelse en ernstige wijze te bespreken. Dankbaar hebben we hierbij gebruik gemaakt van de geschriften van predikanten uit vroeger tijden die ook over deze zaken scherpe en liefdevolle dingen geschreven hebben. De 'ja,maars' die we behandelen zijn verontschuldigen die we helaas in onze kerkelijke gemeentes veel tegenkomen. Des te meer een reden om ze op deze manier te behandelen.

Dit boekje is met name gericht op de nodiging tot het heil in Christus, maar het moge echter duidelijk zijn dat we de noodzaak van wedergeboorte, de werking van de Heilige Geest en bekering niet ontkennen. Dus in die zin kun je niet als verontschuldiging inbrengen, dat het boekje te eenzijdig is.

Voor alles hopen en bidden wij dat dit boekje een middel mag zijn tot geloof en bekering van vele (jonge) zondaren en tot meerdere glorie van God en Zijn Koninkrijk.